PALACHOVINY

MÍČ LETÍ NA ZÁPAD, HRÁČI NA VÝCHOD. JAK VYPADÁ TĚLOCVIK DRUHÁKŮ?
REPORTÁŽ z hodiny tělocviku
ČTĚTE NA STRANĚ 3

JAK SKLOUBIT VÝUKU MATEMATIKY S VEDENÍM VLASTNÍ SPORTOVNÍ ORGANIZACE?
Rozhovor s učitelem matematiky
ČTĚTE NA STRANĚ 4

Objevte podzimní Mělnicko

Když se řekne podzim, mnoho lidí si asi představí deštivo a zimu. Toto období nám však nabízí mnohem více než jen sledování televize nebo teplo kavárny. Mělnicko je plné krásné přírody a my jsme se rozhodly ukázat vám alespoň její část a dodat nápady na strávení podzimních víkendů. Nenajdeme tady pouze zámky a vinice, ale i místa, která moc lidí nezná. Jsou proslulá krásou, kterou jim dala příroda, někdy i za pomoci amatérských sochařů. Stačí se vydat kousek za město.

Podzim je ideálním obdobím pro delší procházky, objevování skalních útvarů, vyhlídek i tajemných jeskyní. Právě Kokořínsko toto nabízí. Můžete se vydat po stopách sochaře Václava Levého, projít skalním bludištěm nebo vystoupat na rozhlednu a podívat se na krajinu z jiné perspektivy.

Vydejte se po okolí Mělník. Několik tipů na výlety jsme pro vás připravily na poslední straně novin.

D. Krausová, Š. Veselá

Rekonstrukce školy: Od nových světel až po kompletní elektroinstalaci

AUDIOVERZE vytvořena AI

Původně plánovaná výměna osvětlení se proměnila v rozsáhlou modernizaci školní budovy. Práce, které zasáhly téměř všechny její části, vyšly na více než 130 milionů korun. Co všechno se během rekonstrukce změnilo a jaké úspory škole přinese?

Na konci minulého školního roku začala dlouho plánovaná rekonstrukce naší školy. Stavební práce výrazně ovlivnily každodenní život studentů i učitelů, a proto jsme se rozhodli zjistit, co všechno se za zdmi školy odehrávalo. Do celého projektu nás zasvětil správce budovy Milan Schweigstill.
Původním záměrem byla pouze výměna dosluhujících zářivek za úspornější LED osvětlení. Hned na začátku se však ukázalo, že stávající elektroinstalace je nevyhovující, a bylo proto nutné přistoupit k její kompletní výměně. Právě tato část se nakonec stala časově i finančně nejnáročnější položkou celé rekonstrukce.

Současně s tím došlo k výměně oken a dveří na chodbách, v jídelně a na schodištích. Mezi další úpravy patřila výměna vodovodních baterií na sociálních zařízeních a ve třídách, instalace protipožárního systému, pohybových čidel a nových termostatických hlavic topení. Na návrh správce budovy byla navíc na střeše sportovní haly vybudována fotovoltaická elektrárna.

Podle Milana Schweigstilla probíhaly práce v zásadě podle plánu. Největší komplikací se ukázala právě nečekaná nutnost kompletní výměny elektroinstalace. Kromě toho bylo potřeba řešit i několik menších problémů, například modernizaci výměníkové stanice. Škola byla do rekonstrukce zařazena v rámci projektů EPC, jejichž cílem je dosáhnout úspor v energetickém provozu budovy. „Že jsme byli vybráni, jsme zjistili už na začátku roku 2025," řekl správce budovy Milan Schweigstill. Příprava celého projektu tak zabrala něco málo přes rok. Při plánování se nabízely dvě možnosti. První počítala s tím, že by se práce prováděly pouze během letních prázdnin. To by však znamenalo jejich přerušení na celý školní rok a pokračování až během následujících prázdnin. Nakonec proto padlo rozhodnutí provést rekonstrukci najednou, a to od května do října.

Jedním z hlavních přínosů projektu by měly být výrazné úspory za energie. Jejich přesnou výši zatím neznáme, protože ji vypočítávala firma, která celý projekt připravovala. Správce budovy však přibližuje očekávané výsledky: „Na topení by se měly pohybovat zhruba tak kolem jedné třetiny nákladů a spotřeba energie na svícení jako takové by měla klesnout až na nějakých dvacet procent spotřeby." Kromě modernějšího a bezpečnějšího prostředí by měla přinést nižší energetickou náročnost budovy a úsporu provozních nákladů.

Celková cena rekonstrukce se v průběhu prací měnila. Náklady navýšily například dodatečné úpravy a výměna části podhledů. Konečná částka tak přesáhla 130 milionů korun. Projekt financoval Středočeský kraj s využitím dotačních prostředků.

P. Fátor, J. Matoušek

Škola před rekonstrukcí

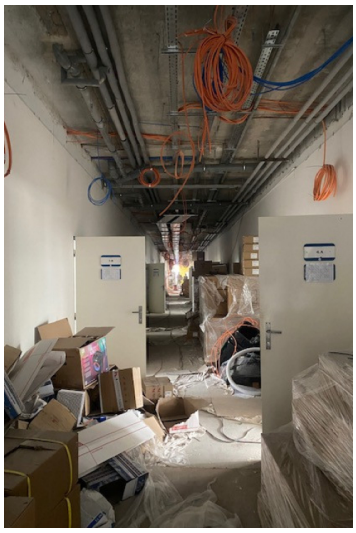

foto: T. Drápalová

foto: T. Drápalová

Škola po rekonstrukci

foto: T. Drápalová

foto: T. Drápalová

Duševní zdraví není tabu: 2.B absolvovala besedu „Blázníš? No a!“

AUDIOVERZE vytvořena AI

foto: M. Rosová

Úzkosti, stres ze školy nebo pocit, že je toho na jednoho prostě moc. O tématech, o kterých se mezi hodinami běžně moc nemluví, jsme měli možnost debatovat v pátek 23. října na besedě „Blázníš? No a!“. Dostali jsme prostor probrat věci, na které jindy nezbývá čas, a hlavně si uvědomit, že v tom nikdo nemusí být sám.

Upřímně, ze začátku možná někdo čekal další přednášku, při které budeme půl hodiny koukat na prezentaci. Nakonec to ale bylo úplně jinak. Vznikla skvělá atmosféra, ve které se člověk nemusel bát říct svůj názor nebo sdílet vlastní zkušenost. „Moc nového jsem se sice nedozvěděla, ale i tak to bylo velice zajímavé. Bylo hezké si ujasnit, co konkrétní termíny vlastně znamenají,“ podělila se o svůj dojem jedna ze spolužaček.

Jednou z nejlepších věcí na celé besedě bylo, že nikoho nikdo nenutil mluvit, a přesto se zapojila většina z nás. Bavili jsme se o tématech, která se týkají i našeho každodenního života – od úzkostí a stresu ze školy přes sociální sítě až po závažná psychická onemocnění. Kromě otevřené diskuse jsme se dozvěděli i spoustu konkrétních informací. Lektorky nás seznámily s hlavními příznaky a projevy různých psychických nemocí – dozvěděli jsme se například, jak se projevují deprese, úzkostné poruchy, poruchy příjmu potravy (PPP), ale také bipolární afektivní porucha nebo hraniční porucha osobnosti (HPO). Získali jsme i praktické tipy, jak reagovat, když se nám kamarád svěří s problémy, a kam přesně se obrátit. Řeč přišla na krizové linky a specializovaná centra. „Myslím si, že to spoustě lidem otevřelo oči. Pomohlo nám to pochopit, co se děje ostatním, lépe jim porozumět a třeba jim i pomoci,“ doplnila další účastnice besedy.

Říct si o pomoc není slabost

Hlavní myšlenka celé besedy byla jednoduchá: požádat o pomoc není žádná ostuda. Naopak, může to být jeden z nejtěžších, ale zároveň nejdůležitějších kroků, které člověk udělá. Beseda nám pomohla podívat se na duševní zdraví trochu jinak a ukázala, že o podobných věcech má smysl mluvit otevřeně, bez předsudků a zbytečného studu.

Pro 2.B tak 23. říjen nebyl jen dnem, kdy jsme místo běžné výuky strávili čas trochu jinak. Odnesli jsme si nové informace, zkušenosti a snad i větší pochopení pro sebe navzájem. A pokud si z besedy máme zapamatovat jednu věc, tak asi tu, že nikdo nemusí zvládat

M. Rosová, Š. Janíček

KINO: Fanoušci Hunger Games se můžou těšit na nový film Úsvit sklizně

AUDIOVERZE vytvořena AI

foto: https://1url.cz/cenpT

Pokračování populární filmové série Hunger Games přichází do kin. Již 19. listopadu můžete vidět filmové zpracování podle páté knihy od Suzanne Collins s názvem Úsvit sklizně.

Jedná se o dystopickou sci-fi sérii, která diváky baví na plátnech již 15 let. Režisérem prvního filmu, znázorňující 74. Hladové hry, byl Gary Ross. Následné režírování tří dílů z původní série, které vyvrcholí revolucí, i dvou navazujících po něm převzal Francis Lawrence. Hlavní roli v původní dílech si zahrála oscarová herečka Jennifer Lawrence.

Na plátně se přesuneme do historie Hladových her, přesněji do 50. ročníku, známého jako Druhé čtvrtohry. Jedná se o speciální ročník. Z každého kraje se vylosují čtyři hráči na místo původních dvou. Na začátku se dostáváme do dvanáctého kraje, kde probíhá losování hráčů. Jedním z vylosovaných je Haymitch Abernathy (Joseph Zada), kterého již známe z předchozích filmů jako mentora Katniss. V aréně se ocitá v boji o přežití, navazuje spojenectví s dalšími soutěžícími a postupně se dostává do konfliktu s Kapitolem. Tyto události nám vysvětlují, proč se z něj stal člověk, kterého známe z původní série, kde ho ztvárnil Woody Harrelson. Marek Eben po jeho návštěvě karlovarského filmového festivalu v roce 1999 pro časopis Cinema napsal: „Velmi přírodní člověk a přísný vegetarián, takže nejí ani některé druhy ovoce a zeleniny.“ &
nbsp;

Filmy poukazují na normalizaci násilí ve společnosti. Lidé v Panemu vnímají Hladové hry jako zábavu a splátce (pozn.redakce označení pro mladé lidi - obvykle ve věku 12 až 18 let, které totalitní Kapitol každoročně losuje z každého z 12 krajů Panemu, aby reprezentovali svůj region v každoroční smrtící soutěži.) dehumanizují, neberou v potaz jejich utrpení a životy. Je to příklad toho, jak si společnost postupně zvykne na násilí a přestane vnímat jeho skutečné následky.

Další z problémů, o kterých pojednávají, je neomezená moc režimu a jeho představitelů. Kapitol ovládá kraje prostřednictvím strachu, násilí a nerovnosti. Zatímco vládnoucí vrstva žije v přepychu, obyvatelé krajů trpí nedostatkem a mají jen malou možnost ovlivnit svůj osud. Hladové hry navíc nutí jednotlivé kraje soupeřit mezi sebou, čímž režim oslabuje jejich schopnost spojit se proti společnému nepříteli.

Filmy dále znázorňují cenu revoluce, která vzniká jako reakce na násilí a nespravedlnost. Také dává důraz na sílu propagandy a manipulaci medii. To nejen ze strany režimu, ale také jeho odpůrců. Svržení diktátora nezaručuje změnu, pokud noví vůdci začnou používat stejné metody jako jejich předchůdci, historie se může opakovat.

Ž. Frýdlová, A. Vrtišková

REPORTÁŽ: Míč letí na západ, hráči na východ. Jak vypadá tělocvik druháků?

AUDIOVERZE vytvořena AI

foto: O. Stehlík, L. Eder

Vrzání tenisek, narážení míčů o palubovku a vzduch napjatý jako struna před písemkou z matiky. Vítám vás v hale, kde právě probíhá běžná hodina tělocviku chlapců druhého ročníku. Dnes nás čeká volejbal pod taktovkou pana profesora Šťastného – frajera, který má k pohybu sakra blízko. Vystudoval totiž sportovní trenérství se zaměřením na basketbal, takže se dá čekat, že nám nedá nic zadarmo.

Když se hala probouzí k životu

Hned při vstupu do haly mě obklopí klasická symfonie chaosu. Míče létají všemi směry, z rohu se ozývá hlasitý smích a rozebírají se nejdůležitější témata týdne. Atmosféra je zatím pohodová, ale ne na dlouho.

Pan profesor Šťastný pískne a svolává nás k sobě. Začínáme zahřátím a nepopulárním, leč nutným zlem – protažením. Nikdo to sice nemiluje, ale naše šlachy a svaly nám za to později poděkují. A pak už to přichází: jde se na volejbal.

Boj o přežití s volejbalovým míčem

Dnešní mise? Základní odbití. Rozdělujeme se do čtveřic s jediným cílem – udržet míč ve vzduchu co nejdéle. Teorie zní jednoduše, ale praxe spíš připomíná pokus o nekontrolovaný přistávací manévr. Míč si žije vlastním životem a rozhodně nelétá tam, kam bychom chtěli.
„Já vážně nechápu, jak ten míč může pokaždé letět úplně jiným směrem!“ směje se spolužák Jakub a po třetí sprintuje přes celou tělocvičnu pro zatoulaný balón.

Postupně přecházíme k samotné hře. Dělíme se do týmů, zaujímáme pozice a čekáme na podání. V tu chvíli jde sranda stranou (tedy alespoň napůl) a nastupuje soutěživost. Každý chce urvat bod. Tělocvičnou se nese řev, povzbudivé výkřiky i výbuchy smíchu, když přihrávka skončí zmateným záchranným skokem do prázdna.

„Dneska nám to docela jde, měli bychom takhle hrát častěji,“ poznamenává Petr během krátké pauzy na prodýchání.
A přesně v tom je to kouzlo. Na těch 45 minut úplně vypínáme. Žádné stresy z písemek, žádné úkoly. Jen hra, tým a snaha vybičovat se k co nejlepšímu výkonu.

Co nám chce pan profesor předat?

Kdo ale vlastně stojí za tímhle tělocvičným drilováním? Pan profesor Šťastný nežije sportem jen v pracovní době. Vedle diplomu z trenérství basketbalu je jeho srdcovkou posilování a běh.

Když s ním dám řeč o tom, co je při sportu to nejdůležitější, odpovídá bez zaváhání: „Nejde jen o rvaní rekordů. Klíčová je správná technika, týmový duch a hlavně to, aby vás pohyb bavil. Důraz klade i na regeneraci – bez pořádného strečinku je zranění hned na světě.“
A na co se můžeme těšit v průběhu roku? Volejbalem to teprve začíná! Čeká nás klasický basketbal, ale i poměrně netradiční rugby. Stereotyp tedy rozhodně nehrozí.

Hodina končí, energie zůstává

Ani jsme se nenadáli a ozývá se konec hodiny. Sbíráme míče, uklízíme síť a pomalu se šouráme do šaten. Když se pak v šatně vydýchávám, dochází mi jedna věc. Tělocvik není o tom, kdo poběží nejrychleji nebo kdo dá největší ránu. Je o tom zvednout se od lavic, táhnout za jeden provaz a umět se zasmát sám sobě, když vám míč ulétne do stropu.

Jedno je jisté – příští hodinu do toho dáme zase všechno!

O. Stehlík, L. Eder

ROZHOVOR: „Pohyb nemusí být jen povinností v rámci školního rozvrhu,“ říká učitel tělocviku Šťastný

foto: L. Eder, O. Stehlík

Letos se v hodinách tělocviku hodně zaměřujeme na protahování, a to jak před fyzickou zátěží, tak i po ní. Jak důležitou roli podle vás hraje? Rozhodně velmi důležitou. Tělo se musí připravit na výkon, který ho čeká, a následně také zregenerovat. Samozřejmě záleží na konkrétní aktivitě, ale jsem zastáncem důkladné přípravy a nenechávání věcí náhodě. Správně zvolené protahování a rozcvičení mohou přispět k prevenci zranění, zlepšení pohyblivosti a kvalitnější regeneraci. Proto bychom je rozhodně neměli podceňovat.

Je vidět, že sport je vám opravdu blízký. Kde jste získal nejvíce zkušeností a co vás ke sportu přivedlo?
Sport miluji už od dětství. Nejvíce zkušeností jsem získal studiem sportovního trenérství se zaměřením na basketbal, který patří mezi mé nejoblíbenější sporty. Velkou roli ale hraje také praxe. Myslím si, že člověk se nejlépe učí tím, že si věci sám vyzkouší. Sport je součástí mého života, ať už jde o posilování, běhání, nebo jakoukoli jinou aktivitu. Pohyb je důležitý, a když si navíc najdete sport, který vás baví, máte vyhráno.

Co nás letos ve vašich hodinách tělocviku ještě čeká? Můžeme se těšit na něco nového?

Snažím se své hodiny připravovat tak, aby byly pestré a zábavné. Jedním z mých cílů je předat vám své znalosti a naučit vás správnou techniku při cvičeních, se kterými třeba zatím nemáte tolik zkušeností. Letos máme na programu například rugby, volejbal a basketbal.
Tyto sporty jsem vybral z několika důvodů. Chci ve vás rozvíjet schopnost spolupracovat v týmu, ale zároveň pomoci každému objevit jeho vlastní potenciál, který nemusí být na první pohled vidět. Důležitou roli hrají také časové možnosti a sportovní zázemí školy. Výhodou těchto sportů je, že se dají poměrně rychle začít trénovat přímo hrou. Právě při hře se člověk často naučí nejvíce.

O. Stehlík, L. Eder

Jak skloubit výuku matematiky s vedením vlastní sportovní organizace? Inženýr Karel Vlasák v tom má jasno.

AUDIOVERZE vytvořena AI

Učitel, který dopoledne odhaluje studentům zákoutí matematiky a odpoledne řídí desítky sportovců, v rozhovoru popisuje, jak sportovní svět ovlivňuje jeho pedagogickou kariéru, v čem se chce zlepšit a jakou profesi by si ještě toužil vyzkoušet.

Od vašeho nástupu do pozice učitele matematiky už je to nějaká chvíle. Když se ohlédnete zpět k vašim začátkům, co vás tehdy nejvíce překvapilo a jak to změnilo vaše výukové metody?

Vzhledem k tomu, že jsem před nástupem neměl žádné zkušenosti s pozicí učitele, neměl jsem připravené ani výukové metody. Za hlavní body, se kterými jsem do toho šel, považuji tyto:
- výuka by měla být co nejvíc systematická
- učitel by si neměl myslet, že jeho předmět je středobodem vesmíru
- učitel by měl pomáhat problémy řešit, nikoli je vytvářet

Myslím, že se postupně přibližuji, ale k dokonalosti to má stále velice daleko…

Studenti dnes už denně používají digitální nástroje a schopnost udržet pozornost na tabuli je pro ně stále těžší. Vy sám jste do výuky chtěl interaktivní online nástroje zapojovat – podařilo se vám díky tomu studentům matematiku více přiblížit a máte případně rady pro vaše kolegy, kteří se o to též chtějí pokusit?

Nemyslím si, že bych dosud dokázal digitální nástroje do výuky v plné míře zapojit. Je to jeden z bodů, kde mám určitě veliký prostor pro zlepšení a vlastní vzdělávání. Proto si myslím, že v tomto ohledu nejsem způsobilý k udělování rad svým kolegům.

Kromě učitelské kariéry jste také trenér, a dokonce zakladatel sportovní organizace KV Sports. Nelákalo vás někdy kromě matematiky zkusit učit i tělesnou výchovu, případně se začít sportu věnovat profesionálně?

Spíš mě nenapadlo, že někdy budu učitelem matematiky. Ke sportu (a zejména k fotbalu) mám dlouhodobě velice blízko a dá se říct, že se mu nyní profesionálně věnuji. V roli aktivního sportovce jsem tuto ambici nikdy neměl - moje fyzické schopnosti a předpoklady mě k tomu nepředurčovaly. V roli trenéra se to ale povedlo a já jsem moc rád, že se mohu živit tím, co mě nejvíce baví. Tělesné výchově se věnuji také, a to v rámci programu Trenéři ve škole, kde trenéři různých sportovních odvětví pomáhají s hodinami TV na 1. stupni základních škol.

Matematika a sport jsou přece jen dva poměrně odlišné světy. Zasahuje vaše „sportovní myšlení" do učiva matematiky a obráceně?

Největší problém mám asi s přepnutím používaného jazyka - přeci jen na hřišti člověk přirozeně mluví odlišně oproti akademické půdě. Spisovnou češtinou úplně neoplývám a rád používám ve výuce fotbalové výrazy. Žluté karty jsou standardem a občas se stane, že se student dopustí matematického faulu či se svým výpočtem dostane do ofsajdu…

Práce se studenty může být občas velmi vyčerpávající. Máte nějaký rituál nebo něco, co vám dodává motivaci a sílu v tom pokračovat?

Baví mě to. Samozřejmě jsou momenty, kdy nejsem spokojený s celkovým výsledkem - cítím, že nedokážu téma pořádně vysvětlit, nedokážu udržet studenty pozorné a motivované. Ale zatím jsou to naštěstí jen jednotlivé situace, které neovlivňují můj celkový pohled na práci ve školství. Celkově nejsem příliš náchylný na stres a necítím, že by mě tato práce vyčerpávala.

foto: K. Vlasák

V minulosti jste pracoval ve firmě vyrábějící moduly pro nízko-odpadový prodej potravin. Plánujete se k podobné světu prospěšné činnosti ještě někdy vrátit?

Já myslím (a doufám), že světu prospěšnou činnost vykonávám i nyní. Myslím, že návrat do tohoto sektoru se, vzhledem k mému současnému pracovnímu vytížení, již konat nebude.

Za svou profesní kariéru jste toho zkusil více, než většina zvládne za celý život. Jste takto už spokojený, anebo máte ještě nějaké větší ambice či profesi, kterou si toužíte zkusit?

Že bych byl nějak extrémně akční, si úplně nemyslím. Každopádně, teď jsem se svou profesní dráhou spokojen a naopak se budu snažit pracovně malinko zvolnit (případně zefektivnit), abych měl více času také na svůj soukromý život, který tímto malinko trpí. Ale kdybych měl jmenovat svůj pracovní sen (nikoli ambici, protože pro její naplnění aktuálně nic nedělám), bylo by to stát se trenérem fotbalové reprezentace.

Jako učitel ovlivňujete každý den mnoho studentů. Je něco, co byste chtěl, aby si studenti z vašich hodin kromě znalostí z matematiky odnesli?

Já osobně nemám v hodinách ambici ovlivňovat studenty jiným směrem, než tím matematickým. Byl bych rád, kdyby se studenti uměli postavit k problémům čelem a kdyby byli v životě aktivní a zvídaví. Sám se budu snažit být v těchto ohledech dobrým vzorem.

Každá profese se na člověku nějak otiskne. V čem změnila učitelská kariéra váš přístup k životu?

Nezměnila. Pořád si život užívám a snažím se v něm mít co nejvíce aktivit, které mě baví a naplňují. A co nejméně těch, které mě stresují a trápí. A myslím, že to docela funguje.

Z. Hanušová, A. Šmucrová

Učí nás poznávat svět, sám ho chce dál objevovat
rozhovor s panem učitelem Janem Baštou

foto: J. Ptáčník, J. Škrabánek

AUDIOVERZE vytvořena AI

foto: J. Bašta

Učitel zeměpisu a dějepisu Jan Bašta se kromě výuky věnuje také florbalu, který hraje už od dětství. Jak sám říká, na zeměpisu ho nejvíce baví hledání souvislostí mezi přírodou a současným děním ve světě. Na gymnáziu začínal učit v době, kdy školní výuku výrazně ovlivnila pandemie covidu, a od té doby zažil řadu změn. V rozhovoru nám prozradil, co ho přivedlo k učitelství, jak se mu daří skloubit školu se sportem a kam by se vydal, kdyby měl celý rok na cestování. Nechybí ani jeho pohled na to, co studenty v zeměpise baví a co by doporučil těm, kteří by se v budoucnu chtěli stát učiteli.

Jak vzpomínáte na své učitelské začátky na gymnáziu a jaké hlavní změny od té doby ve škole pozorujete?
Vzpomínám na své začátky určitě v dobrém, hodně mi to dalo. Když jsem začal učit, hned po měsíci nebo dvou začal covid, takže první dva roky probíhala distanční výuka. Jako učitel jsem opravdu nečekal, že budu skoro dva roky s přestávkami fungovat na home office. A co se od té doby změnilo? Samozřejmě to, že učíme opět přímo ve škole. Dnes navíc probíhá velká rekonstrukce školy. Změnilo se například i to, že jsou ve všech třídách projektory, což při mých začátcích nebylo. Upravila se místnost pro hudební výchovu a školní knihovna se proměnila v moderní studijní prostředí. To jsou asi hlavní věci, na které si vzpomenu.

Co vás přivedlo zrovna k zeměpisu?
Moje volba předmětů má několik rovin. Neučím jenom zeměpis, ale i dějepis a obojí podle mě jde ruku v ruce. První rovina je ta, že jsem skaut, takže jsem měl odjakživa blízko jak k přírodě, tak k historii. Druhá rovina je ta, že mě hodně ovlivnili zdejší učitelé v době, kdy jsem sám na gymnáziu studoval. Na dějepis jsme měli současnou paní ředitelku Ilonu Němcovou a na zeměpis pana Milana Schweigstilla. Oba dva mě velmi inspirativně vedli k tomu, abych šel tyto obory studovat.

Která témata v zeměpise studenty podle vás baví nejvíc a která je naopak příliš nenadchnou?
Myslím si, že nejvíce studenty baví regionální geografie, když se zabýváme jednotlivými státy nebo regiony. Dozvídají se konkrétní zajímavosti o přírodě či kultuře a zjišťují, jak různé souvislosti fungují v praxi. Také mají rádi hravé aktivity, například soutěž Riskuj! nebo cokoliv interaktivního. Zeměpis k tomu nabízí dostatek možností – mapy, obrázky či grafy, se kterými se dá dobře pracovat individuálně i ve skupinách. A co je baví nejméně? To je otázka spíš na studenty. Od vás vím, že vás příliš nenadchla fyzická geografie v prvním ročníku, což by mě popravdě vůbec nenapadlo.

Která kapitola ze zeměpisu je vaše nejoblíbenější záležitost?
Já mám shodou okolností hodně rád právě zmiňovanou fyzickou geografii. A pak mám rád v podstatě cokoliv, kde se propojují širší souvislosti. I když téma vychází z přírody – z té koneckonců vychází téměř vše –, rád ho propojuji s tím, co se děje na současné politické či společenské scéně ve světě. Tyhle vazby mě baví.

Florbalu se věnujete už od dětství. Jaká byla vaše cesta k tomuto sportu a kde všude jste si za tu dobu zahrál?
Florbal hraju intenzivněji asi od jedenácti let. Dostal jsem se k němu zpočátku tak, že jsme ho hráli se skauty, pak ve školním kroužku a postupně v klubu. Nejdříve jsme hráli ve Štětí, protože na Mělníku tehdy žádný florbalový klub nebyl. Během vysoké školy jsem hrál v Liberci a po návratu na Mělník hraju zase zde.

Co vás na florbalu i po letech pořád nejvíce baví a čím je pro vás tento sport výjimečný?
Na florbalu mě baví jednoznačně tvořivost. To, že se nad hrou dá přemýšlet nad přihrávkami, prostorem i rozestavením spoluhráčů a protihráčů. Je to velmi rychlý, variabilní a kreativní sport. Navíc ve florbale stále panuje dobré sportovní prostředí a lidé se k sobě chovají férově a respektuplně.
Kdybyste dostal na rok placené volno s podmínkou, že musíte vyrazit kamkoliv na světě, kam by to bylo a jak by ten rok vypadal?
Byla by to Latinská Amerika a během toho roku bych rád navštívil několik států. Určitě bych rád jel do Peru, ale i do dalších zemí. Už jsem dříve podobně cestoval a nejraději ze všeho mám, když mohu na místě pomáhat místním lidem. Když člověk žije mezi místními a s něčím jim pomůže, snáze se mu otevřou. Díky tomu se o dané krajině a kultuře dozvíte nejvíce, protože vám ukážou i věci, ke kterým se běžný turista nikdy nedostane.

Jak náročné je pro vás skloubit učitelství se sportem?
Skloubit to s učitelstvím je samozřejmě náročné. Když mi ve čtvrtek končí trénink v deset večer a v pátek v 7:40 už musím být ve škole na dozoru, tak nohy bolí. Ale je to moje volnočasová aktivita, kterou dělám rád. Do práce chodím také rád, takže se to všechno dá zvládnout. Určitě mi to za to stojí.

Kdyby za vámi přišel student s tím, že chce jít studovat učitelství, podpořil byste ho? Nebo na co by si měl dát pozor?
Studentovi bych učitelství nerozmlouval, ale doporučil bych mu, aby se podíval na demografický vývoj. Aby zvážil, kolik se dnes rodí dětí, kolik jich bude ve školách za pár let a kolik učitelů bude potřeba. Pokud ale bude opravdu zapálený a bude to chtít dělat, určitě bych ho podpořil.

J. Škrabánek, J. Ptáčník

Jak zvládnout státnice a do toho učit na gymnáziu? Pan profesor Veterník zná odpověď a dovolil nám nahlédnout blíž

foto: J. veterník

AUDIOVERZE vytvořena AI

Z gymnaziálního studenta, kterého fascinoval zeměpis, se postupně stal učitel, který dnes předává své nadšení dalším generacím. Jaké to je učit na škole, kterou sám před lety navštěvoval, jaké výhody i úskalí přináší věková blízkost studentům a kam by nás vzal na vysněnou exkurzi? To nám prozradil náš nový učitel zeměpisu.

Co Vás vedlo k tomu, stát se učitelem?
Bylo to více faktorů, ale když jsem studoval zde na gymnáziu a přišla septima, částečně oktáva, začal jsem se formovat. Bavil mě zeměpis i dějepis. Můj tatínek je učitelem, a tím mě inspiroval a i má tehdejší paní učitelka na zeměpis mě k tomu tak trochu dovedla.
Jak jste zvládal období státnic a učení na naší škole?
Těžce. Bylo složité všechny povinnosti zvládnout v jednu chvíli, tím pádem nešlo nic dělat na 100 %. Zažil jsem hodně nocí, které byly prospané dvěma hodinami spánku. Konkrétně červen minulého roku byl celkem náročný a pak tedy září letošního, ale momentálně už mám vše za sebou a můžu se soustředit na jednu věc.
Co Vás nejvíce na zeměpisu baví a proč?
Ke mně jde zeměpis naturálně, každý má oblíbený předmět a v mém případě je to ten zeměpis. Vždy mě bavily vztahy v přírodě, ale i socioekonomická geografie, sledovat věci, které se vzájemně ovlivňují, to mi vždy přišlo fascinující.
Jaké je pro Vás učit naši generaci?
Je to určitě zajímavé. S tím se pojí i to, když jsem si říkal, kam půjdu učit. Přemýšlel jsem, jestli na základní nebo střední školu. Ve výsledku mi bylo bližší učit studenty, kteří jsou na vyšším gymplu. Takže když jde o gymnázium, přijde mi to přirozené. Trochu bojuji, když učím na nižším gymplu, což může být tím, že ten věkový rozdíl je už vyšší.
Kdybychom Vám dali neomezený rozpočet na jednu školní exkurzi do zahraničí, kam byste nás vzal?
Kdybych si mohl vybrat, nabízí se exkurze na Island. Zaprvé jsem tam sám ještě nebyl a zadruhé je to nejzajímavější místo, které se nabízí navštívit vzhledem ke geomorfologickým a vnitřním vztahům. Ale kdyby nevyšel Island, Japonsko by také bylo zajímavé.
Je pro Vás výhoda být věkově nejblíže k nám studentům?
Je to určitě výhoda i nevýhoda. Výhoda je v tom, že oproti ostatním kolegům znám váš jazyk a dokážu pochopit, co říkáte. Nevýhoda je v tom, že dost často vzniká problém vytvořit si tu přirozenou učitelskou autoritu.
Byl zeměpis Váš oblíbený předmět už na střední škole?
Ano. To hlavně kvůli mé profesorce, kvůli které mě zeměpis mnohem více bavil a dokázal jsem se posouvat a hledat si k němu víc a víc cestu.
Jakou jednu věc by si z Vašich hodin měl odnést student, kterého zeměpis vůbec nebaví?
Půjdu spíše do obecna, protože se nedá úplně říci přesná geografická informace, ale určitě když už toho studenta nezajímá zeměpis, tak bych si přál alespoň, aby si našel něco jiného, co ho bude bavit, a k tomu se věnoval a rozvíjel to. A když už by mu měl zeměpis k něčemu pomoci, tak k tomu, aby alespoň pochopil nějaké vztahy, co se ve světě dějí a jak fungují.

V. Janíčková, T. Dalíková

Jaké jsou rozdíly mezi školou na Ukrajině a v Česku?

Jak se liší školní život na Ukrajině a v Česku? Co studenty překvapilo, na co rádi vzpomínají a co by si naopak z ukrajinské školy přenesli do té české? Zeptali jsme se tří studentů: Artema, Danyila a Danyla, kteří mají zkušenost s oběma školskými systémy.

Každý z nich má na školu na Ukrajině jiné vzpomínky. Artem například vzpomíná na svoji učitelku hudební výchovy. Jako malý často běhal po chodbách a jednou dokonce běhal po lavicích, na kterých nechal špinavé stopy od bot. Učitelka ho podle nich poznala a řekla to jeho mamince. Jindy zase spadl ze schodů a skončil přímo před stejnou učitelkou. Ta mu řekla: „No vidíš, doběhal jsi!“

Domácích úkolů bylo na Ukrajině více než na gymnáziu
Největší rozdíl vidí všichni tři v domácích úkolech.
Na Ukrajině jich měli mnohem více než v Česku. Někdy jim zabraly i několik hodin.
Artem si pamatuje, že někdy psal úkoly dokonce o přestávkách. Podle Danila bylo normální strávit s domácími úkoly po vyučování klidně dvě hodiny. V Česku mají po škole více volného času. Liší se také počet hodin strávených ve škole. Danyil měl na Ukrajině průměrně sedm hodin denně, v Česku má asi osm. Artem jich má někdy až devět.

Na Ukrajině se známkuje od 1 do 12. Čím vyšší hodnocení, tím lepší
S učiteli mají všichni různé zkušenosti. Na Ukrajině i v Česku potkali hodné i přísné učitele. Artemovi se v Česku líbí, že se s učiteli dá lépe mluvit a že více poslouchají názory studentů. Danylo má na některé ukrajinské učitele špatné vzpomínky. Podle něj se stávalo, že studentům nadávali nebo se jim smáli před celou třídou. Jiné je také známkování. Na Ukrajině se známkuje od 1 do 12 s tím, že nejvyšší hodnocení je nejlepší. Všichni tři si na české známky rychle zvykli. „Na Ukrajině bylo těžší dostat dobrou známku, shodují se Artem a s Danylem. Danylo si také pamatuje, že z matematiky psali testy velmi často. V Česku podle něj nejsou tak časté a jsou jednodušší. Na Ukrajině je matematiky více. Žáci ji mají rozdělenou na algebru a geometrii. Obsah je také jinak uspořádaný. Zlomky se učili mnohem dříve než v Česku. Rozdělenou měli i historii na dva předměty, a to domácí a světovou, stejně tak literaturu.

Začátky v české škole nebyly pro všechny stejné.
Každý uměl trochu jinak česky. Artem už před nástupem do školy rozuměl většině češtiny. Půl roku žil u české rodiny a chodil na jazykové kurzy. I tak mu někdy dělaly problém odborné výrazy, hlavně v biologii. Danylo začal češtině rozumět poměrně rychle, ale mluvit před celou třídou pro něj bylo těžké. I dnes bývá někdy nervózní. Danyil měl ze začátku češtinu mnohem horší. Když nastoupil do české školy, znal jen asi 10 až 20 slov. Po jednom nebo dvou měsících už začal rozumět a asi za rok rozuměl skoro všemu. Všichni tři říkají, že bez češtiny je studium v Česku mnohem těžší. Na začátku jim pomáhaly také překladače a slovníky.
Na kolektivy se názory liší. Většinou v tom hraje roli jazyková bariéra V tom, kde se jim lépe vycházelo se spolužáky, se jejich názory liší. Artemovi se více líbí české kolektivy. Danylo se naopak cítil lépe na Ukrajině, protože tam mohl bez problémů mluvit s ostatními. Liší se také oslovení učitelů. Na Ukrajině se často používalo jméno a patronymikum, například Arteme Nikolajeviči. V Česku se oslovuje „pane učiteli“ nebo „paní učitelko“. Artem si také pamatuje školní soutěže ve fotbale a volejbale. Líbily se mu i akce jako Den zdraví, kdy mohli studenti trávit čas venku a hrát si.

Kde se jim líbí více?
Artemovi více vyhovuje česká škola. Má rád hlavně méně domácích úkolů a to, že učitelé vysvětlují učivo pomaleji.
Danyil Dobrovolsky má raději české hodiny, protože ho více baví. Danylo Poliakov naopak preferuje ukrajinskou školu. Cítil se tam svobodněji a mohl si se spolužáky více povídat a vtipkovat.

A. Lytvynenko, D. Poliakov, D. Dobrovolskyi

Kostky jsou vrženy: Vstupte do D&D

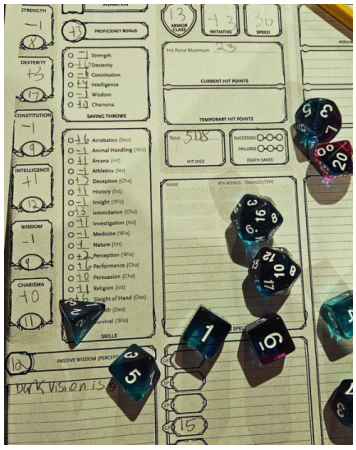

foto: L. Csapková

foto: L. Csapková

AUDIOVERZE vytvořena AI

Staň se chaotickou červenou ďáblicí, stydlivým upírem nebo kýmkoliv jiným. V Dungeons & Dragons proměň svoji představivost v realitu! Stolní RPG, které u nás ve škole pod vedením pana profesora Hégra ožilo v kroužku deskových her, dokazuje, že spojení kontroverzních nápadů, divokých rozhodnutí a jednoho osudového hodu kostkou vytváří příběh, na který nezapomenete.

Co je to Dungeons & Dragons?
Dungeons & Dragons (zkráceně D&D nebo DnD) je nejstarší, nejznámější a celosvětově nejoblíbenější stolní hra na hrdiny. Jak uvádí oficiální příručka pravidlech Player's Handbook:
„Dungeons & Dragons je hra o vyprávění příběhů ve světech mečů a magie. Podobně jako v dětských hrách na hrdiny je D&D poháněno představivostí, ale dávají řád a pravidla."
Vznikla v 70. letech minulého století a od té doby definovala celý herní žánr. Hře se navíc dostalo obrovské celosvětové vlny popularity díky seriálu Stranger Things, v němž slouží jako ústřední motiv.

Co k hraní potřebujete a jak začít?
Jednou z největších výhod D&D je, že pro začátek nepotřebujete utrácet tisíce korun. Základní výbava je skromná:
Představivost a chuť hrát: To nejdůležitější. D&D se odehrává hlavně ve vašich hlavách.
Sada kostek: Speciální sada kostek pro RPG, která kromě zmíněné dvacetistěnky (k20) obsahuje i kostku šestistěnnou, dvanáctistěnnou a další.
Character Sheet: Kus papíru (nebo digitální dokument), kam si zapisujete statistiky, životy, schopnosti a inventář své postavy.
Pravidla: Pro začátek skvěle poslouží základní pravidla (Basic Rules), která jsou k dispozici zcela zdarma na oficiálních stránkách.

Jak se to vlastně hraje?
Představte si hru, kde se s přáteli sejdete, vytáhnete několik listů papíru, kostky, vlastní představivost a společně prožijete velkolepá dobrodružství. D&D je skvělý způsob, jak se pravidelně vídat s kamarády. Hraje se obvykle ve skupině 3 až 6 lidí a bez ostatních hráčů to prakticky nejde.

Zatímco u deskových her často proti sobě soupeříte, v D&D hrajete všichni na jedné lodi. Skupinu tvoří družina hrdinů, například hobití mnich, kočičí zloděj, ohavný zelený ork se zvoneckem na hlavě, kostlivec, který si nepamatuje ani vlastní jméno, a už čtrnáctiletý hybridní drak. Vaším cílem není porazit ostatní hráče u stolu, ale společně čelit nástrahám, připraveným jedním specifickým účastníkem hry. Tím je takzvaný Pán jeskyně (v originále Dungeon Master neboli DM), jenž popisuje prostředí, ovládá nepřátele a monstra, reaguje na vaše zběsilé nápady a dává světu život. Bez hráčů nemá Pán jeskyně pro koho tvořit dobrodružství, a bez něj by hráči neměli kam jít. Jde o dokonalou formu interaktivního vyprávění příběhu, kde se všichni společně podílíte na tvorbě nezapomenutelných momentů.

Hra nemá pevně daný cíl v tradičním slova smyslu. Funguje spíše jako nekonečná kniha, kterou píšete za pochodu. Rozhovory probíhají v takzvaném roleplayi, často mluvíte v 1. osobě za svou postavu, měníte hlasy nebo se rozhodujete tak, jak by se zachovala vaše zelená víla či elfí bard.

Popis situace: Pán jeskyně vám představí scénu: „Stojíte před domem starosty vesnice." Vy jako hráči máte úplnou svobodu v tom, jak zareagujete. První hráč navrhne: „Zkusíme zaklepat," druhý prohlásí: „Musíme se dohodnout, co řekneme." Třetí zvedne ruce a křikne: „Podpálím ten barák!"

Protože nevíte, zda se váš záměr podaří, ke slovu se dostávají kostky. V D&D většinou hrajete slavnou dvacetistěnnou kostkou (k20) a výsledek porovnáte s obtížností, kterou určil DM. Padne-li vysoké číslo, uspějete; padne-li nízké číslo, může se něco zvrtnout.

L. Csapková, E. Varáčková

Hrajeme pro se blíží. Přinášíme rychlé a jednoduché tipy na svačinky

Hrajeme pro je tradiční charitativní akce spojená s volejbalovým turnajem. V průběhu pěti dnů probíhá na chodbě před ředitelnou prodej vlastnoručně připravených dobrot, jejichž koupí může kdokoliv podpořit dobrou věc. Volejbalisti přinášejí svačinky povinně místo startovného. Dobrovolně se mohou zapojit i ostatní žáci. Celá akce vrcholí v pátek turnajem ve volejbale a v přehazované. Na závěr se sečte celkový výtěžek z prodeje a finance se slavnostně předají konkrétní osobě, která od nás potřebuje pomoc. Letošní ročník je věnovaný Natálce.

Přichystali jsme pro vás tipy na recepty.

Prvními kandidáty na svačinku jsou česnekáče
Připravíme si: 300 g eidam (bloček), 300 g majonézy, 1 pomazánkové máslo, 6 stroužků česneku, 2 až 4 rohlíky, sůl na dochucení Na ozdobení: vyloupané vlašské ořechy, mandarinky, kuličky hroznového vína. Česnek rozdělíme na stroužky, oloupeme a prolisujeme do připravené misky. Najemno nastrouháme eidam a smícháme s pomazánkovým máslem a majonézou. Přidáme prolisovaný česnek a osolíme. Všechno důkladně promícháme lžící. Pomazánku vložíme do lednice a mezitím si nakrájíme rohlíky na silnější kolečka. Každý kousek potřeme česnekovou dobrotou a navrch jednohubky přidáme kousek vlašského ořechu, mandarinky nebo kuličku hroznového vína. Hotové jednohubky můžeme ihned zabalit a darovat na svačinky.

Oblíbenou stálicí mezi studentskými svačinami jsou šneci z listového těsta.
Na přípravu slaných šneků budeme potřebovat: 1 balení rozváleného listového těsta, 100 g šunky, 100 g strouhaného sýra,1 vejce na potření, sůl, pepř a oregano. Listové těsto rozbalíme na stůl. Položíme na něj plátky šunky, posypeme strouhaným sýrem, lehce opepříme, osolíme a přidáme oregano. Těsto pevně zamotáme do rolády a nakrájíme ji na kolečka široká asi 1,5 cm. Šneky naskládáme na plech s pečicím papírem, potřeme rozšlehaným vejcem a pečeme při 200 °C asi 15 minut do zlatova.

Ať už se rozhodnete vyzkoušet česnekovou klasiku, nebo zamotáte voňavé šneky, hlavní je, že pomůžete tam, kde je to potřeba. Přejeme vám dobrou chuť a těšíme se, až si na společných dobrotách pochutnáme na akci Hrajeme pro!

D. Hájková, A. Mitáčková

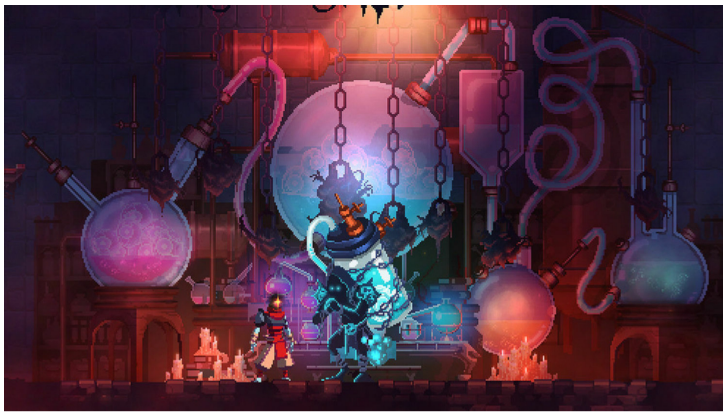
Dead Cells: kde ze smrti kvete nový začátek

ilustrace: https://1url.cz/zenO6

ilustrace: https://1url.cz/zenO6

ilustrace: https://1url.cz/oenOc

Žánr: rouge-like, action-platformer, metroidvania

Dead Cells je akční rogue-like, která vás jen tak nepustí. V roli záhadné bezhlavé bytosti The Beheaded (ten se setnutou hlavou) se vydáváte prozkoumat nebezpečný ostrov plný nepřátel a postupně odhalovat jeho tajemství. Čekají vás rychlé souboje, spousta různých zbraní a prostředí, které se při každém pokusu mění. Smrt je tu na denním pořádku, ale právě díky ní se postupně učíte, co dělat jinak. Dokážete se poučit ze svých chyb, porazit všechny nepřátele a dostat se až na konec?

Chybami se člověk učí
Jednou z nejlepších věcí na Dead Cells je soubojový systém. Máte na výběr spoustu zbraní, například meče, luky nebo štíty. Kromě toho můžete používat různé pasti a speciální schopnosti. Každá zbraň funguje trochu jinak, takže si můžete vybrat takový styl boje, který vám nejvíce vyhovuje. Důležité je také správně kombinovat zbraně a schopnosti, protože některé se doplňují lepé než ostatní.
Nepřátelé se s vámi párat nebudou. Musíte sledovat jejich pohyby, uhýbat útokům a čekat na správnou chvíli k protiútoku, zkrátka se naučit styl protivníka. Stačí chvilka nepozornosti a životy vám mohou zmizet rychleji než peníze po výplatě. Zatímco běžné souboje vás udržují v pohybu, souboje s bossy dokážou pořádně prověřit vaše schopnosti.

Smrt není koncem
Jedním z hlavních prvků hry je její vysoká obtížnost.
Když zemřete, přijdete o většinu věcí, které jste během daného pokusu získali, a musíte začít znovu. To dokáže pořádně naštvat, hlavně když už máte pocit, že jste se konečně dostali daleko .Je to trochu jako šplhání na vysokou skálu ,ale těsně před vrcholem spadnete na její úpatí. Zajímavý pohled na hlavního hrdinu nabízí také Tutorial Knight (počáteční rytířka), která při prvním setkání říká: „You can no longer die. I don't really understand it." (Už nemůžeš zemřít. Sama tomu vlastně nerozumím.) Tato věta odkazuje na zvláštní schopnost hlavní postavy, která se po každé smrti znovu vrací.

Naštěstí hra není úplně bez slitování.
Během jednotlivých pokusů sbíráte měnu zvanou Cells. Tu můžete u Collectora (sběratele) vyměnit za trvalá vylepšení, nové zbraně a další užitečné věci. Collector vám při prvním setkání vysvětlí: „Bring me the CELLS you gather from the others. In exchange, I'll procure a few useful little items for you…" (Přines mi buňky, které získáš od ostatních. Na oplátku ti opatřím několik užitečných věcí…). Díky tomu nemáte ani po smrti pocit, že jste všechen čas strávili úplně zbytečně.

Další výzvou jsou takzvané Boss Stem Cells, které získáváte za poražení učitých bossů. pomocí nich můžete můžete zvýšit obtížnost hry a postavit se silnějším nepřátelům. Celkem jich můžete získat pět, takže ani po dokončení hry máte co dělat.

Atmosféra
Velkým plusem hry je rozmanitost a propracovaný design prostředí. Při každém novém pokusu můžete objevovat další oblasti, z nichž každá má svou vlastní atmosféru.
Díky tomu se hraní jen tak neomrzí. K jedinečnému pocitu přispívá také tajemnost světa. Ve skrytých místnostech můžete postupně odhalovat jeho minulost a skládat si příběh z vlastních objevů. Hra vám totiž nic nepředkládá přímo, ale nechává prostor pro vlastní zkoumání a fantazii.

Vyplatí se Dead Cells zahrát?
Dead Cells je skvělou volbou pro hráče, kteří mají rádi rychlou akci a výzvy. Opakované umírání může být frustrující, ale o to větší máte radost, když konečně překonáte obtížnou překážku. Pokud vás baví zlepšovat se a zkoušet to znovu, hra rozhodně stojí za vyzkoušení.

Development
Za Dead Cells stojí francouzské nezávislé studio Motion Twin. Hra měla původně být kooperativní tower defense pro až 40 hráčů. Vývojáři se ale nakonec rozhodli změnit směr a vytvořit akční hru pro jednoho hráče.

Dead Cells vyšla v květnu 2017 v předběžném přístupu na Steamu a plné verze se dočkala 7. srpna 2018. Od roku 2019 se na jejím dalším vývoji podílelo také studio Evil Empire. Do června 2023 se prodalo přes 10 milionů kopií a poslední obsahová aktualizace s názvem The End Is Near vyšla 19. srpna 2024.

L. Čemer, S. Kuběnová

Futsalový turnaj ovládli třeťáci!

foto: V. Krejča

Vítězem letošního školního futsalového turnaje GJP Cup se 22. října stali třeťáci, kteří si vybojovali první místo.
Na druhé příčce skončili prváci a třetí místo obsadili čtvrťáci.

Turnaje se zúčastnily týmy jednotlivých ročníků, přičemž nižší gymnázium nastoupilo jako jedno společné družstvo. Hráči poměřili své síly, předvedli týmovou spolupráci a bojovali o co nejlepší umístění. Titul nejlepšího střelce turnaje získal David Kosořič, který se díky nejvyššímu počtu vstřelených branek stal jednou z nejvýraznějších osobností letošního ročníku.

J. Duchek, V. Krejča

Bolívie hlásí nový objev

V Bolívii vědci popsali nový druh kočkovité šelmy. Objevili ho náhodou, když se do útulku dostal jako „divná kočka". Zvíře našel místní muž jako kotě a rok se o něj staral. Později usoudil, že jde o divokou šelmu, a odvezl ho do útulku.

Biložka Nogales-Ascarrunz se nejprve domnívala, že jde o ocelota stromového. Podrobnější výzkum však odhalil nový druh s vědeckým jménem Leopardus tilcayo. Porovnání genomů ukázalo, že se od ostatních zástupců rodu oddělil před 1,4 milionu let. Tilcayo váží pouhých 1,5 kilogramu. Má světle hnědou srst s nepravidelnými skvrnami a připomíná malého geparda. Žije ve vysokohorských lesích v nadmořské výšce 1 300 až 2 000 metrů, kde loví drobné obratlovce.

K. Šulcová, A. Tichotová

Každý den si užít do poslední kapky. Matouš Bačinský o fotbale, organizaci turnaje i životě studenta-sportovce

Za každým úspěšným turnajem stojí spousta práce, plánování a organizace. Co všechno obnáší a jak se dá skloubit vrcholový sport se školou, nám v následujícím rozhovoru prozradil hlavní organizátor Matouš Bačinský.

Jak dlouho už se futsalový turnaj na našem gymnáziu pořádá a jak ses dostal k jeho organizaci?
Turnaj se u nás na gymnáziu pořádá už zhruba 5 až 6 let. Nápad uspořádat futsalový turnaj měl můj bratr a ten s ním šel za paní profesorkou Dvorščíkovou. Domluvili se s paní ředitelkou, že by bylo fajn futsalový turnaj uspořádat, a ono to vyšlo. Od té doby se turnaj koná každoročně. Ze začátku, jak už jsem řekl, měl organizaci na starosti můj bratr, no a postupně to spolu se studentskou radou přešlo na mě. Mě osobně ta práce hrozně baví.

Co je na organizaci turnaje nejtěžší a co tě letos během turnaje nejvíce překvapilo?
Rozhodně nejtěžší je skloubit dohromady všechny ty věci, které se toho týkají – ať už jde o hudbu, rozpisy, diplomy, plakáty nebo soupisky. Dát to všechno dohromady, aby to dávalo smysl jako jeden celek, je fuška. Velmi mi v tomhle pomohla studentská rada a její předsedkyně Natálie Steiner, za což bych jí chtěl moc poděkovat. Zajistila medaile, poháry i diplomy, což mi celý průběh hrozně moc ulehčilo. Až na pár drobných nedorozumění nebo zranění turnaj proběhl skvěle a bez problémů.

Jak ses dostal k fotbalu, jak dlouho ho hraješ a co tě na něm nejvíce baví?
K fotbalu jsem se dostal jednoduše přes rodiče a hraju ho už 12 let. Když jsem byl menší, tak to bylo trochu jako za středověku - prostě mi fotbal rodiče vybrali. Ze začátku to sice nebyla láska na první pohled, ale postupně jsme si s fotbalem vybudovali vztah. Přicházejí období, kdy mě to nesmírně baví, i chvíle, kdy mě to nebaví a chtěl bych s tím přestat. Myslím si ale, že to k tomu patří, a nakonec si vždycky najdu cestu zpátky.

Jak zvládáš sloučit fotbalové tréninky a zápasy se studiem na gymnáziu?
Mám upravenou organizaci vzdělávání - plán, o který si Ize požádat na začátku roku u třídního učitele a vedení školy. Pokud ho vedení školy schválí a povolí, je to naprosto skvělá cesta. Veškeré absence spojené s fotbalem pak mám nezapočtené. Má to ale háček – člověk musí být zodpovědný, splnit si své povinnosti a doplnit si všechny informace a učivo z hodin, na kterých zrovna nebyl. Je to náročné, samozřejmě, ale dá se to zvládnout.

Co tě baví ve volném čase kromě školy a fotbalu?
Baví mě určitě posilovna nebo plavání. Hlavně ale do mého volného času patří čas strávený s dobrými lidmi.

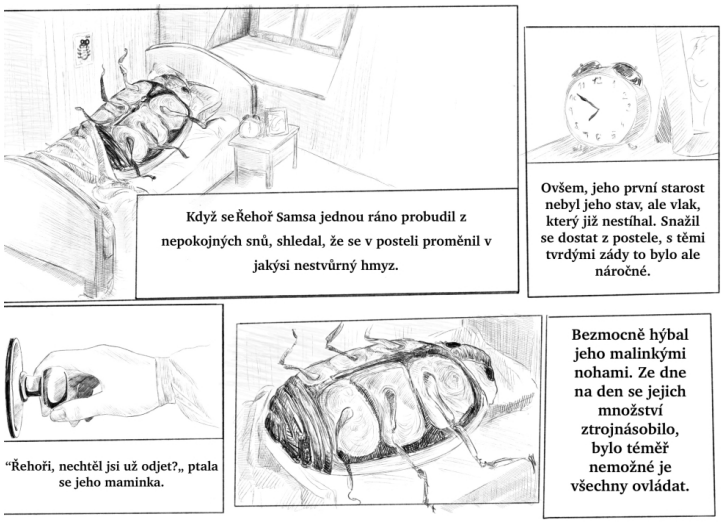
foto: J. Duchek

Uvolnění mysli je strašně důležité. Myslím si, že při škole a při fotbalu potřebujeme dva druhy odpočinku – ten fyzický, což je prostě spánek, a ten psychický, který vám zajistí správní kamarádi.

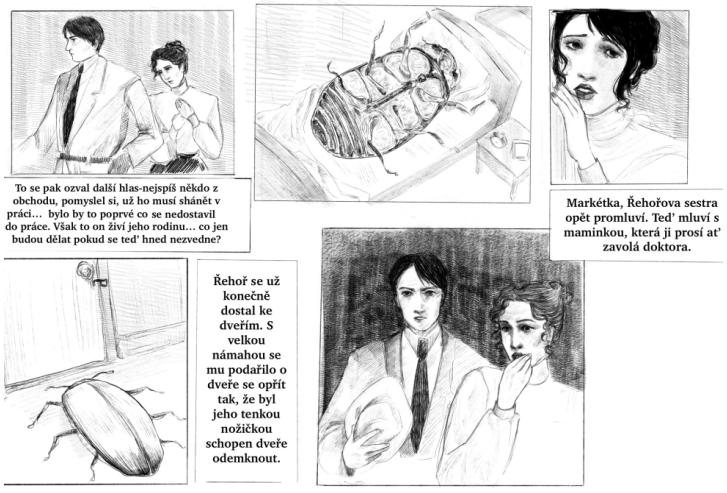
Jaké máš do budoucna sny a cíle, ať už ve fotbale, nebo v osobním životě?
To je docela osobní otázka. Upřímně nemám v životě nastavené žádné dlouhodobé cíle, kterých bych nutně chtěl dosáhnout. Spíše žiji ze dne na den a myslím si, že každý další den, který mohu strávit na této planetě, je nutné si užít, jako kdyby byl poslední. Snažím se každý den užít do poslední kapky a vytěžit z něj maximum, a to je podle mě ten správný přístup.

J. Duchek, V. Krejča

Komiks 1

Komiks 2

ilustrace: E. Dáňová

Narodil se roku 1883 v Praze do německy mluvící židovské rodiny. Patří k nejvýznamnějším představitelům světové moderní literatury. Ve svých dílech zachycoval pocity odcizení, úzkosti, bezmoci a absurdity lidské existence. Jeho tvorba je natolik osobitá, že se pro situace připomínající bezvýchodný a nesmyslný boj s anonymní mocí vžil dokonce zvláštní výraz. Mezi jeho nejznámější díla patří romány Proces a Zámek a povídka o muži, který se jednoho rána probudí proměněný v obrovský hmyz.

Dokážeš odhalit, o kterého spisovatele se jedná?

Šifrovačka – Kdo je autorem?

Šifra č. 1
Jméno autora se ukrývá v následujících číslech. Každé číslo označuje pořadí písmene v abecedě (bez diakritiky).

11 – 18 – 1 – 6 – 11 – 1
A = 1, B = 2, C = 3 …

Rozlušti jméno autora:

Poznámka: V této podobě je potřeba použít abecedu bez CH jako samostatného písmene.

Šifra č. 2
Název povídky je ukrytý v přesmyčce:

O M P N A Ě R

Rozlušti název povídky:

Komentář: Vítejte v digitálním středověku. Jen místo polí obděláváme data

Co mají společného středověký rolník a dnešní uživatel ChatGPT? Oba platí daň, slepě věří a pracují na cizí „půdě“, bez které se neobejdou. Jak moc sedí přirovnání k feudalismu?

Zamyšlení
Středověk nám připadá jako vzdálená a temná doba plná špíny, krutosti a nesvobody. Myslíme si, že kapitalismus, demokracie a technologie nás z tohoto způsobu života definitivně vyvedly. Jenže s nástupem umělé inteligence se k něčemu podobnému tiše vracíme. Rodí se nový digitální feudalismus, ve kterém jsme my, běžní uživatelé, v podstatě poddaní. Na podobné myšlenky narazil třeba ekonom Yanis Varoufakis, který mluví o „technofeudalismu“ (Technofeudalism: What Killed Capitalism).
Dnešní kapitalismus došel do bodu, kdy už k moci nestačí vlastnit továrny. Stejně jako v raném středověku je důležité ovládat prostor, ve kterém společnost žije a dýchá. Tehdy to byla půda, dnes je to digitální infrastruktura.

Techlordi jako nová šlechta
Ve středověku patřila půda králi a hrstce vyvolených šlechticů. Kdo chtěl přežít, musel obdělávat pole místního pána. Dnes jsou takovou „půdou“ obří datacentra, superpočítače a nejvyspělejší AI modely. Vlastní je jen pár technologických korporací, kterým říkáme techlordi. Bez jejich digitální infrastruktury velká část společnosti nefunguje a jsme na ní závislí úplně stejně, jako byl negramotný rolník na milosti svého hraběte.

Tihle noví páni potřebují, aby jejich panství prosperovalo, a k tomu využívají mechanismus, který nápadně připomíná nevolnickou práci. Středověký poddaný dřel od rána do noci a většinu úrody odevzdal do panské sýpky. My děláme totéž, jen u toho sedíme v kavárně nebo ve školní lavici. Každým kliknutím, každým hledáním, každou esejí napsanou přes ChatGPT nebo obrázkem do školního projektu vytváříme data. Ta jsou nová úroda. AI firmy je sbírají, plní jimi své datové „sýpky“ a trénují na nich své systémy. Největší paradox je, že nám pak tyto systémy, vybudované z našich vlastních životů, pronajímají zpět za peníze. Odevzdáme pánovi obilí, abychom si od něj mohli koupit kousek chleba.

Rozpad cechů a nová církev
Digitální kapitalismus navíc spouští čistku na trhu práce, která kopíruje rozpad středověkých cechů. Cechy chránily tradici a obživu kvalifikovaných řemeslníků. S průmyslovou revolucí se zhroutily a řemeslníky nahradily stroje. Dnes se děje totéž, jen tišeji: AI zasahuje moderní „cechy“ programátorů, právníků, textařů a grafiků. Drtí se střední třída a společnost se dělí na extrémně bohatou elitu na hradech a snadno nahraditelnou masu v podhradí.

Aby lidé takový systém snášeli, musí existovat vyšší pravda, které se neodporuje. Středověk držela pohromadě církev. Rolníci neuměli číst ani psát, a tak museli věřit latinským kázáním kněží, kteří jako jediní měli monopol na výklad světa.
Dnes se do role neomylného Vatikánu pasovaly technologické firmy. Jejich AI modely fungují jako černá skříňka (tzv. black box - neprůhledný systém, u kterého známe zadání i výsledek, ale ne to, co se děje uvnitř). Nikdo z nás přesně neví, jak k odpovědi došly, a přesto jim věříme. Algoritmus se stal novou latinou a obrazovka naším novým oltářem.

Umělá inteligence, umělé rady
Nejzajímavější je, jak nenápadně se z AI stal novodobý kazatel. Povídáme si s ní jako s důvěrným přítelem: svěřujeme jí starosti, ptáme se, co si máme obléct, jak napsat zprávu nebo jak řešit hádku. A stejně jako ve středověku, kdy se rolník ptal faráře na radu, ji pak poslouchá. Jenže kamarád má vlastní zájmy a dá se mu odporovat, zatímco tenhle „přítel “ patří někomu, kdo na naší důvěře vydělává. Rada, kterou dostaneme, nezní jako příkaz, ale jako přátelské slovo, a právě proto je tak účinná. Středověký kazatel hřímal z kazatelny, ten digitální našeptává ze smartphonu v naší kapse.

Digitální inkvizice a hon na čarodějnice
S novou církví přichází i moderní hon na čarodějnice. Kdo se provinil proti podmínkám platformy, které si nikdo nečte, může skončit na digitální hranici: smazaný profil, zablokovaný účet, ztráta digitální identity. Nikdo mu to nevysvětlí a odvolání nikdo neposlouchá. S účtem zmizí i fotky, kontakty a školní dokumenty. Dokonce dokážou zneužít deepfake, kompletně podvrhnout vaši identitu a zlikvidovat vaši budoucnost.

Digitální desátek a ztráta svobody
Konečným stádiem rozpadu lidské autonomie je konec éry osobního vlastnictví.
Ve feudalismu rolník nevlastnil téměř nic, ani dům, ani nástroje, ani svobodu. A dnes směřujeme podobným směrem. Software, hry, hudbu ani knihy už většinou nekupujeme, platíme jen předplatné: Adobe, Microsoft 365, Spotify, Netflix desítky aplikací. Tenhle model trvalé platby je skoro přímou reinkarnací pravidelného feudálního desátku. Platíme každý měsíc za právo tvořit a komunikovat. A když přestaneme, techlordi nás z digitálního léna vyženou.

Co vlastně čeká zbytek společnosti tam dole v podhradí?
Hrozbou tohoto uspořádání je slepota a odevzdanost. Pokud jako společnost propadneme systémům, které nevlastníme, nerozumíme jim a nemáme nad nimi kontrolu, dobrovolně si nasazujeme okovy. Monopolní techlordi pak mohou diktovat ceny, cenzurovat nepohodlné myšlenky a ovládat veřejné mínění jako středověká inkvizice. Z poddaných, kteří se kdysi s motykou v ruce ohýbali na panských polích, se tak tiše stali digitální nevolníci, kteří bezmyšlenkovitě klikají na svítící obrazovky. Náš digitální středověk už začal. Otázkou je, zda se v něm naučíme žít, nebo se pokusíme udělat krok zpět a naučit se s AI pracovat bez středověkého modelu vykořisťování.

K. Kýčková, E- Černá

Objevte krásy Mělnicka

Mělnicko nabízí spoustu krásných míst. Vybraly jsme pro vás několik tipů na podzimní výlety.

Cinibulkova stezka je devítikilometrový okruh v Kokořínském dole, který vás provede kolem historického koupaliště, skalních útvarů, bludiště i umělé jeskyně Obraznice.

Rozhledna Vrátenská hora vám otevře výhled na Kokořínsko a Bezděz.

Milovníky umění potěší skalní reliéfy Harfenice, Had, Čertovy hlavy a Klácelka. Jejich autorem je sochař Václav Levý, původně kuchař na zámku v Liběchově.

Navštivte loupežnickou jeskyni Klemperka nebo skalní byty Rozbořenku a Lhotku, které kdysi sloužily lidem jako domov.

D. Krausová, Š. Veselá

Naše redakce: 2. B

foto: T. Drápalová